

Türkiyede Afet Yönetimi: SWOT Analizleri, Yenilikçi Yaklaşımlar ve Model Önerisi *

Disaster Management in Turkey: SWOT Analysis Innvative Approaches and Model Proposal

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de uygulanan mevcut afet yönetim sisteminin işleyişine yönelik durum analizini yapmak, sorun tespitinde bulunmak, afet yönetim uygulamalarının verimliliğini analiz etmek, sistemin güçlü-zayıf yönleri ile fırsat ve tehditlerini ortaya çıkarmak ve bu bulgular eşliğinde yenilikçi bir model önerisinde bulunmaktır. Buradan hareketle çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden “Betimsel Analiz Tekniği” kullanılmış ve araştırmanın örneklem grubu, “Amaçlı Örneklem Tekniği”ne göre seçilmiştir. Ayrıca çalışma, doğal afetlerden “depremler” ile sınırlı tutulmuştur. Nitekim konu uzmanlarından oluşan örneklem grup ile sahadan direkt olarak veri elde edilmiş ve bu veriler doğrultusunda SWOT matrisleri oluşturulmuştur. Oluşturulan matrisler; rekabet üstünlüğü, kısıtlılık, mevcut afet yönetim sisteminin korunması ve faaliyetlerin sonlandırılmasına dair SWOT analizlerine tabi tutulmuştur. Yapılan analizler neticesinde, Türkiye’de afet yönetim politikalarının yenilenmesi gerekliliği sonucundan hareketle, yeni bir model önerisi geliştirilmiştir. Önerilen model önerisi, Türkiye’de afet yönetim sisteminin yürütücüsü olan AFAD’ ın kaldırılarak yerine risk odaklı “Acil Durum ve Afet Bakanlığı”nın kurulmasına yöneliktir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Risk, Yenilikçi Yaklaşım, Model Önerisi.

ABSTRACT

The aim of this study is to analyze the current disaster management system in Turkey, identify problems, analyze the efficiency of disaster management practices, reveal the strengths and weaknesses of the system, opportunities and threats, and propose an innovative model in light of these findings. Based on this, the study used the “descriptive analysis technique” from qualitative research methods and the sample group of the study was selected according to the “purposeful sampling technique”. In addition, the study was limited to “earthquakes” from natural disasters. As a matter of fact, data was obtained directly from the field with the sample group consisting of subject matter experts and SWOT matrices were created in line with this data. The created matrices were subjected to SWOT analyses regarding competitive advantage, limitations, protection of the current disaster management system and termination of activities. As a result of the analyses; a new model proposal was developed based on the necessity of renewing disaster management policies in Turkey. The proposed model proposal is to remove AFAD, which is the executive of the disaster management system in Turkey, and establish a risk-focused "Ministry of Emergency and Disaster" instead.

Keywords: Disaster, Risk, Innovative Approach, Model Proposal.

GİRİŞ

Afetler, toplumun gelişimini tehdit eden, insan unsuru üzerinde sosyal, fiziksel, psikolojik ve ekonomik etki yaratan yıkıcı olaylardır. Bu yıkıcı olaylara karşı insanoğlu ise, bir tepki geliştirmek zorunda kalarak çeşitli mücadele mekanizmaları geliştirmiştir. Bölge, coğrafya ve ülkelere göre değişken stratejilere dayalı bu mücadele sistemi, afetlerin insan unsurunu çok aktörlü bir şekilde etkilemesini önlemek ya da en aza indirebilmek adına “afet yönetimi” olarak anlandırılmıştır.

Türkiye, gerek coğrafi konumu gerekse de jeolojik yapısı ile afet riski yüksek ülkeler arasında yer almaktadır (Kadioğlu, 2008). Zira Dünyada bilinen üç kuşaktan biri olan Alp-Hamalaya deprem kuşağında yer alması (bu kuşakta dünyadaki depremlerin %17’si yaşanmaktadır), KAF, DAF ve BAF olmak üzere üç aktif fay kuşağına ev sahipliği yapması ve bu fay hatlarına bağlı olarak 486 adet aktif fay zonuna sahip olması, en önemlisi de toplumsal afet bilincinin düşük seviyelerde olması, ülkenin afetselliğinin bir ölçütüdür (Erol, 2025). Yine ülkenin afetsellik geçmişi incelendiğinde; başta doğal afetlerden depremler olmak üzere yaşanmış sel felaketleri, orman yangınları ve diğer olaylarda sürekli yüksek seviyelerde can ve mal kaybı ile ekonomik kayıplar yaşaması, mevcut afet yönetim sistemin sorgulanmasına neden olmuş ve önemli tartışmalara yol açmıştır. Örneğin Türkiye’nin Cumhuriyet sonrası yaşadığı en önemli üç deprem olan; 1939 Erzincan, 1999 Marmara ve 2023 Kahramanmaraş depremlerinde, yaklaşık 110 bin insan can kaybı yaşamış, binlerce insan yaralanmış ve yine on binlerce yapı kullanılmaz hale gelmiştir. Bu tablonun ülkeye maliyeti ise milyon dolarları bulmuştur (Erol, 2025; AFAD, 2024; UMKE,2024; AKUT;2024). Sadece Türkiye’deki yaşanmış son yıkıcı deprem olan 6 Şubat 2023 depremlerinde resmi verilere göre 53 binin üzerinde can kaybı söz konusuysa, bu depremlerden ülke genelinde 13 milyon kişinin doğrudan etkilendiği bilinmektedir (TBMM Araştırma Raporu, 2024; BBC, 2024).

Fırat Erol¹

How to Cite This Article

Erol, F. (2025). “Türkiyede Afet Yönetimi: SWOT Analizleri, Yenilikçi Yaklaşımlar ve Model Önerisi”, International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:10, Issue:4; pp:249-259. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16937297>

Arrival: 07 June 2025

Published: 25 August 2025

Academic Social Resources Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

* Bu çalışma, “Türkiye’de Afet Yönetimi: Risk Yönetimi Ekseninde Bir Model Önerisi” başlıklı Doktora Tezinden türetilmiştir.

¹ Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van, Türkiye.

Mevcut afet yönetim uygulamaları açısından Türkiye’de geline nokta, afetlere sürekli maruz kalan Japonya, Endonezya, ABD, Çin, Şili, Yeni Zelanda gibi, afetlere karşı hazırlıklı olma ve dirençli yapı politikaları oluşturma zorunluluğudur. Çünkü Türkiye, mevcut afet yönetim uygulamalarıyla risk odaklı değil kriz yönetimi bağlamında “iyileştirme ve yara sarma” politikası uygulamaktadır. Bu çalışma da, Türkiye’deki mevcut afet yönetim sisteminin durum analizini ortaya koyarak risk odaklı yeni bir model önermektedir. Durum analizleri; sahadaki uygulama sorunlarını tespit etmeyi, sistemin güçlü/zayıf yönlerini tespit etmeyi, fırsat ve tehditleri belirlemeyi ve elde edilen bu bulgularla Türkiye açısından yeni bir strateji belirlemeyi konu edinmiştir. Önerilen model önerisi ise; dünyada başarılı bir şekilde kullanılan benzer modelleri de gözetenek daha gelişmiş, çözümleyici, risk odaklılığı merkezine alan teknoloji destekli ve proaktif bir çalışma sistemini hedeflemektedir. SWOT analizleri ile elde edilen bulgular sonucunda, Türkiye’nin mevcut afet yönetim sisteminde yürütücü kuruluş olan AFAD’ ın kapatılıp yerine “Bakanlık” düzeyinde “Acil Durum ve Afet Bakanlığı” modelinin kurulmasına yönelik bir model önerilmiştir.

Türkiye’de Afet Yönetim Sisteminin Tarihi Gelişimi ve Uygulanma Biçimleri

AFAD (2021)’ a göre afet, “ toplumun tamamı veya belli bir kesimi için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı etkileyen ve toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olmadığı olaylar” olarak tanımlanır. Bu tanımlama, afet olaylarını bir taraftan bir nedenden çok sonuç olduğunu vurgularken diğer taraftan olayları; risk, tehlike, zarar ve hasar görebilirlik, çöküntü hali gibi olumsuzluklarla ilişkilendirmektedir. Öyleyse afetlere karşı dirençlilik sağlamak, önemli ve anlamlı olduğu gibi insanoğlunun yaşayabileceği olası afetlere karşı bir tepki geliştirme zorunluluğundan hareketle ortaya çıkmıştır. Zira Açıklamalı Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü (2024)’e göre afet yönetimi (*disaster management*), “Afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması amacıyla, afet öncesi, sırası ve sonrasında alınması gereken önlemler ve yapılması gereken çalışmaların planlanması, yönlendirilmesi, koordine edilmesi, desteklenmesi ve etkin olarak uygulanabilmesi için toplumun tüm kurum ve kuruluşlarıyla, imkân ve kaynaklarının belirlenen stratejik hedefler ve öncelikler doğrultusunda kullanılmasını gerektiren, çok yönlü, çok disiplinli ve çok aktörlü, dinamik ve karmaşık bir yönetim sürecidir” şeklinde ifade edilmektedir. Dolayısıyla afet yönetimi, doğa olaylarının insan unsuruna verebileceği olası yıkıcılığa karşı, bir silah görevi görmektedir.

Türkiye’de Afet Yönetimi, Cumhuriyet öncesi Antik Dönem, Cumhuriyet sonrası ise Modern Dönem olmak üzere iki temelde ele alınmaktadır (Erol, 2025). Modern dönem ise; 1944 öncesi, 1944-58 arası dönem, 1958-99 arası dönem ve 1999 sonrası olmak üzere dört dönem halinde incelenmektedir (Uzunçibuk, 2005). Buradan hareketle *I. Dönem*; Cumhuriyetin kuruluşuyla başlayıp 1939 Erzincan Depremi’ni de içine alan 1944 yılına kadar sürmektedir. Savaştan daha yeni çıkan ülkede, afet yönetimi bağlamında bir teşkilatlanma söz konusu değildir. Yani bu dönemde afet yönetim uygulamaları; sivil halk, ordu, sivil toplum örgütleri ve kolluk kuvvetleri ile yönetilmektedir. *II. Dönem* ise, 1944- 1958 yılları arasını kapsayan bir zaman aralığını içermektedir. Aslında II. Dönem, I. Dönemin devamı niteliğinde olup ilklerin yaşandığı bir dönem olarak bilinir. Örneğin bu dönemde ilk defa “yer sarsıntılarında önce ve sonra alınacak tedbirler ” kanunu (1944) çıkarılmıştır. Bu kanun Dünya’da Japonya (1924), ABD (1933) ve İtalya (1940)’dan sonra afet yönetimi bağlamında Dünyada alınmış dördüncü kanun olma özelliğine sahiptir (Ergünay, 2008). İlk İmar kanunu, Deprem Bölgeleri Haritası, Sivil müdafaa kanunu gibi kanunlar bu dönemde çıkartılmıştır (Kara, 2023). *III. Dönem olan* 1958-1999 yılları arasındaki dönemde de ilk iki dönemin devamı olarak, her ne kadar afetler açısından pek çok çalışma yapılmış olsa da ülkenin siyasi çalkantıları dolayısıyla uygulanamamıştır. Çünkü bu dönemde de, afet yönetim uygulamaları sadece kriz yönetimi biçimiyle sınırlı kalmıştır. İlk afet yasaları, TOKİ, Afet fonu için vergilendirmeler, İmar ve gecekondü yasaları, Kriz yönetim merkezi gibi çalışmalar bu dönemin uygulamalarındandır (Erol, 2025). Ancak bu kanunlar uygulanmadığı gibi 1999 yılında yaşanan “Marmara depremi”, ülkeyi ciddi bir sıkıntıya sokmuştur. Öte yandan ülkede yaşanmış ikinci büyük deprem olan 1999 Gölcük depreminin etkisinde kalan *IV. Dönem*, 1999’dan günümüze kadarki süreci kapsamaktadır. Depreminin etkisiyle yıkıma uğrayan ülke, yapı denetimden meslek kanunlarına kadar pek çok çalışmayı da beraberinde getirmiştir (İçişleri Bakanlığı, 2009). Yani Türkiye’de afet yönetiminin kurumsal bir yapıya kavuşması hep 1999 Marmara depremi sonrasında işaret etmektedir. Örneğin AFAD ’ın kuruluşu 2009, Bütünleşik Afet Yönetim Sisteminin uygulanması 2001, UMKE ise 2004 yılında kurulmuş ve afet yönetim teşkilatına dahil olmuştur. Yine yapı denetim kanunu 2000, TAMP, İRAP gibi planlamaların uygulanması 2014 yılında gerçekleşmiştir. Ancak Kızılay ayrı bir konuma sahiptir. Zira 1868 yılında savaşlarda aktif olarak rol alan Kızılay, insani yardımlarla ulusal ve uluslararası çalışmalarda adını sürekli zikrettirmektedir. Bu kurumun afet operasyonel merkezlerine dahil olması ise 1947 yılına dayanmaktadır (Kızılay, 2024). Günümüzde halen pek çok afette yürütücü olan bu kuruluşlar, Türkiye’de afet yönetim bağlamında paydaş kurumlar olarak bilinir.

Türkiye, afet yönetim sistemi bağlamında halen “Bütünleşik Afet Yönetim Sistemi” ni kullanmaktadır (AFAD, 2024). Bu sistem, Afet öncesi olarak; Risk ve Risk Yönetimi, Afet anı Müdahale ve Afet sonrası olarak da; Kriz ve Kriz Yönetimi çalışmalarını içermektedir (Macit, 2018). Risk ve Risk Yönetimi; hazırlıklı olmayı ve zarar görebilirlik çalışmalarını içerirken Kriz Yönetimi; iyileştirme ve yeniden inşa süreçlerini ifade eder.

Elbette ki afet yönetim safhalarının her biri ayrı ayrı öneme sahiptir. Çünkü her bir aşamada yaşanabilecek en ufak bir eksiklik/yetersizlik diğer safhaları da direkt olarak etkilemektedir. Ancak önemli olan daha afet olmadan önce afetlerin yıkıcı etkilerini ortadan kaldırmak veya en azından kontrol altına almaktır. Bu bağlamda Risk yönetimi,

interdisipliner bir bakışla hayati öneme sahiptir. Çünkü hazırlıklı olmak olası yıkıcılıkları da en aza indirecektir. Kaldı ki afete sürekli maruz kalan ülkelerden Japonya, Endonezya, Şili, Çin, Yeni Zelanda gibi ülkeler de afet yönetimindeki başarıyı risk yönetimi ile elde etmişlerdir (Erol, 2025; Genç, 2021). Buradan hareketle Türkiye’de, afet yönetim sisteminin etkinliğini arttırabilmek için ivedi olarak kriz yönetimi yaklaşımlarının devamlılığından vazgeçilip risk odaklı bir strateji geliştirme zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.

YÖNTEM

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden “betimsel analiz” ve “amaçlı örnekleme” tekniği kullanılmıştır. Alan uzmanlarından oluşan amaçlı örneklem grubunda toplam 20 katılımcı bulunmaktadır. Konu uzmanları; afet yönetiminde bilimsel çalışmaları olan akademi, kurum/kuruluşların üst düzey yöneticileri gibi saha tecrübesi yüksek meslek gruplarından oluşmaktadır. Bu örneklem grubuyla 10 Mayıs 2024- 15 Ekim 2024 tarihleri arasında İstanbul, Ankara, Kocaeli, Bursa ve Van illerinde en az 28 dk., en fazla 67 dk., olmak üzere yüz yüze şekilde görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmelerde, daha önceden hazırlanmış yarı yapılandırılmış sorularla, Türkiye’nin mevcut afet yönetim sisteminin uygulamalarına yönelik sahadaki mevcut durum belirlenmiştir. Elde edilen SWOT matrisleri, ses kaydı ile bilgisayar ortamında metne dönüştürülmüş, tablolastırılmış ve rekabet üstünlüğüne yönelik, kısıtlılığa yönelik, mevcut durumun korunmasına yönelik ve faaliyetlerin sonlandırılmasına yönelik SWOT analizlerine tabi tutulmuştur. Çalışma, doğal afetlerden depremler ile sınırlı tutulmuştur.

Çalışmanın SWOT matrisleri Türkiye’deki Afet Yönetim sistemi uygulamalarında sahaya yansıyan güçlü ve zayıf yönler, fırsatlar ve tehditleri oluşturmaktadır (Çoban, 2010). Matrislerin oluşturulma deseni; afete hazırlık, risk yönetimi, ekonomi, eğitim, yapı stoğu, denetim, planlama, zemin etüdü, iyileştirme ve geri kazanım, koordinasyon, yönetim ve kurumlar arası işbirliği kesitlerini oluşturmaktadır.

Çalışmanın son aşaması ise, elde edilen bulgular eşliğinde Türkiye’de afet yönetim uygulamalarına yeni bir yaklaşım olarak model önerisi sunmaktır. Bu model; Dünyada başarılı olarak uygulanan benzer modellerin incelenmesi ile risk odaklı, mevcut sorunları çözümleyen, etkinlik ve verimliliği yüksek stratejileri ön plana çıkaran, tek elden yürütücüsü olan, ayrı bir bütçe yapısına sahip ve sürdürülebilir bir misyona sahiptir.

BULGULAR

Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine dair bilgileri Tablo 1.1’de yer almaktadır.

Tablo 1.1: Katılımcıların Sosyo-Demografik Bulguları

Katılımcılar	Cinsiyet	Eğitim Durumu	Tecrübe/Deneyim	Meslek/Kurum
K1	KADIN	DOKTORA	28	AKADEMİSYEN
K2	ERKEK	DOKTORA	30	AKADEMİSYEN
K3	KADIN	DOKTORA	31	AKADEMİSYEN
K4	KADIN	DOKTORA	32	AKADEMİSYEN
K5	ERKEK	DOKTORA	27	AKADEMİSYEN
K6	ERKEK	DOKTORA	30	AKADEMİSYEN
K7	KADIN	DOKTORA	28	AKADEMİSYEN
K8	ERKEK	DOKTORA	29	AKADEMİSYEN
K9	KADIN	DOKTORA	29	AKADEMİSYEN
K10	ERKEK	DOKTORA	33	AKADEMİSYEN
K11	ERKEK	LİSANS	31	AFAD
K12	ERKEK	LİSANS	32	AFAD
K13	ERKEK	LİSANS	13	YEREL YÖNETİM
K14	KADIN	Y. LİSANS	14	YEREL YÖNETİM
K15	ERKEK	LİSANS	20	STK
K16	ERKEK	LİSANS	28	KIZILAY
K17	ERKEK	LİSANS	27	KIZILAY
K18	KADIN	Y. LİSANS	24	ÇŞİB
K19	ERKEK	LİSANS	26	ÇŞİB
K20	ERKEK	LİSANS	17	STK

Tablo 1.1’de toplam 20 katılımcıdan 7’sinin Kadın, 13’ünün de Erkek olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların eğitim düzeyleri; 10 Doktora, 2 Yüksek Lisans ve 8 Lisans mezunu şeklindedir. Yine katılımcıların afet alanındaki tecrübelerinin de en düşük 13 yıl, en yüksek 33 yıl olduğu görülmektedir. Ayrıca katılımcılardan 10’u akademisyen olmak üzere, diğer meslek gruplarında 2’şerli olarak AFAD, KIZILAY, Yerel Yönetim/Afet Yönetim Merkezi, STK ve Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı üst düzey sorumlu/yöneticilerinden oluşmaktadır.

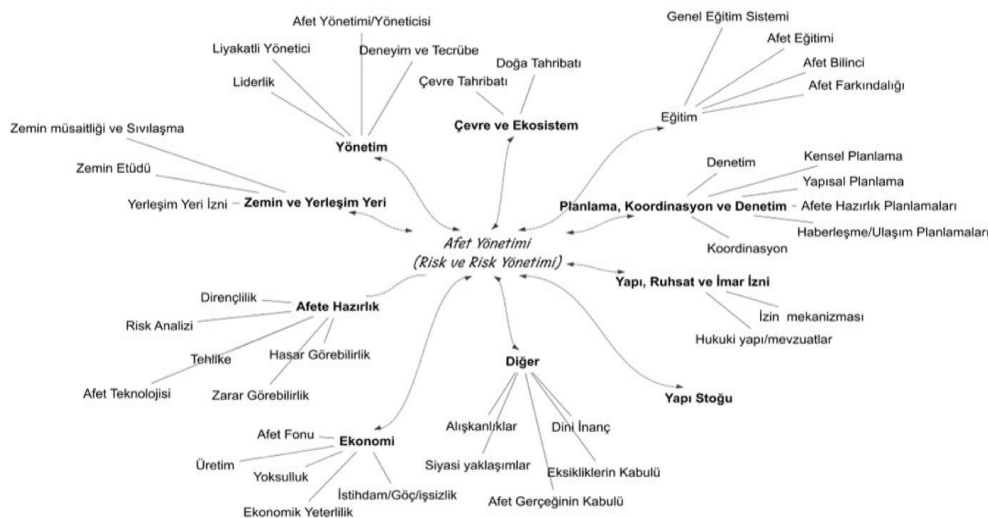
SWOT Matrisi Oluşturulan Katılımcı Bulguları

Katılımcı görüş kesitlerini içeren iç ve dış analizlerdeki güçlü ve zayıf yönler ile fırsat ve tehditlerin içerik deseni Tablo 1.2’de verilmiştir. Söz konusu veriler, katılımcıların ağırlıklı olarak ifade ettikleri afet faktörlerini içerirken bu faktörler aynı zamanda SWOT matrislerini ifade etmektedir.

Tablo 1.2: Katılımcı Temelli SWOT Matris Bulguları

		Veriler	Katılımcı Bilgileri	Sayısal Oran
İç Analiz	Güçlü Yönler	-Yardımlaşma	K1,K5,K9,K24	4
		-Duyarlılık/Gönüllülük	K4,K8,K9,	3
		-Dayanışma-STK	K2,K4,K5,K6,K7,K10,K11,K13,K14,K15,K16	18
		-Deneyim	K17,K18,K20,K21,K22,K23,K25	5
	Zayıf Yönler	-Ekonomi	K1,K2,K4,K6,K8,K9,K10,K11,K12,K13,K14,	18
		-Afet Bilinci	K15,K18,K19,K20,K23,K24,K25	10
		-Eğitim	K1,K4,K8,K9,K11,K12,K13,K15,K17,K18	16
		-Ekip-	K1,K2,K3,K4,K8,K11,K12,K13,K14,K16,K18	5
		Ekipman/Haberleşme-	K19,K20,K22,K23,K25	17
		Ulaşım	K12,K13, K1,K9,K16,	16
		-Planlama ve Denetim	K2,K3,K4,K5,K8,K9,K10,K11,K12,K13,K18,	7
		-Bina-Yapı Stoğu	K19,K20,K21,K22,K23,K25	2
		-Zemin	K2,K5,K10,K11,K12,K13,K14,K15,K16,K18	10
		-Bilimden Uzaklaşma	K20,K21,K22,K23,K24,K25	17
		-Kurumlar arası İletişim	K2,K5,K8,K11,K22,K24,K25	4
		-Afetlere Hazırlık	K3,K8,	2
Dış Analiz	Tehditler	-Siyasi Yaklaşım	K6,K7,K8,K9,K10,K11,K15,K18,K20,K22,	17
		-Dini İnanış	K6,K7,K10,K11,K13,K14,K15,K16,K17,K18	8
		-İmar- Ruhsat ve izin işleyişi	K1,K2,K5,K7,K11,K17,K20,K22	17
		-Stok eksikliği	K1,K2,K3,K7,K8,K9,K11,K13,K14,K16,K18,	2
		-Liyakat-(atama-yönetici vb.)	K19,K20,K21,K22,K24,K25	14
		-Alışkanlıklar	K3,K9,	6
		-Yoksulluk	K3,K5,K7,K10,K11,K12,K13,K17,K18,K19	3
		-Hukuki Yapı/Mevzuat	K20,K22,K23,K24	5
		-Haberleşme-Ulaşım	K4,K7,K10,K13,K14,K15,	5
			K5,K8,K10,	5
	Fırsatlar	-Kentsel Dönüşüm-	K9,K11,K13,K20,K21	21
		Dirençlilik	K1,K2,K3,K5,K6,K8,K9,K10,K11,K12,K13,K14	6
		-Yapı Dönüşümü	K15,K16,K17,K20,K21,K22,K23,K24,K25	7
		-Hemen harekete geçmek	K1,K3,K7,K10,K13,K19,	

Katılımcı alan uzmanlarının görüşlerine dayalı içerik analizli SWOT matrislerini içeren tablo 1.2’de iç analizler; güçlü ve zayıf yönleri, dış analizler ise fırsat ve tehditleri oluşturmaktadır. Matrislerde belirtilen Varlıklar, afetsellik faktörlerinin ağır bastığı kesitleri ifade etmektedir. Örneğin iç analizde yer alan güçlü yönler Dayanışma/STK iken Dış analizle yer alan tehditlerde en çok İmar/Ruhsat ve izin mekanizması vurgulanmaktadır. Yine zayıf yönler kısmında en çok Ekonomi, Planlama, denetim ve Koordinasyon ile Kurumlar arası işbirliği kesitleri ön plana çıkmaktayken Fırsatlar kısmında Kentsel dönüşüm ve dirençlilik faktörlerine dikkat çekilmektedir. Afet ve risk yönetimi temalı faktör ve alt faktörleri oluşturan görsel ise şekil 1.1’deki gibidir.

Şekil 1.1: Katılımcı SWOT Matris Faktör-Alt Faktörleri

Kaynak: Yazar Tarafından Üretilmiştir.

Şekil 1.1’de Katılımcıların SWOT matrislerinde ağırlıklı olarak görüş bildirdiği faktör ve alt faktör analiz görseli yer almaktadır. Faktör temelli SWOT analizleri, sahada varlığını sürdüren alt faktörlerdeki afetsellik faktörlerine işaret etmektedir. Bu faktörler, afetlerin yıkıcılık etkilerini arttırabileceği gibi etkin bir afet yönetim stratejisiyle de en aza inebilir. Zira hazırlık, afet yönetiminin temelini oluşturmaktadır. Bu bağlamda afet yönetiminin etkin yürütülmesi, afetselliği de kontrol altında tutacaktır.

Katılımcı Görüşleri ile Oluşturulan SWOT Karakterleri

SWOT karakterleri, alan uzmanlarından elde edilen matris gruplarını ifade etmektedir. Bu karakterler, katılımcıların en çok vurgu yaptığı ana SWOT karakterlerini oluşturur. Çalışmanın SWOT karakterleri Şekil 1.2’deki gibi oluşturulmuştur.

Şekil 1.2: SWOT Analiz Karakterleri

Kaynak: Yazar Tarafından Üretilmiştir.

Şekil 1.2’de iç analiz olarak Güçlü yönlerde; Dayanışma, Zayıf yönlerde de; ekonomi, planlama ve denetim, hazırlık, eğitim, yapı stoğu, afet bilinci ve kurumlar arası iletişim gibi faktörler yer almaktadır. Dış analizlerin Fırsatlar kısmında ise; kentsel dönüşüm ve afetlere karşı dirençlilik sağlama yer alırken Tehditlerde; izin işeri, imar ve ruhsatlanma, liyakatli yönetici, politik kaygı ve inanç durumu faktörleri vardır.

Rekabet Üstünlüğüne Dair SWOT Analizleri

Çalışmanın SWOT karakterlerine yönelik SWOT analiz kesitleri Tablo 1.3’de verilmiştir. Afet yönetimi açısından Rekabet üstünlüğü, güçlü yönlerin fırsatları karşılaması ile mümkün olacaktır. Yani +, + şeklindedir. Bu durum, Türkiye ile diğer ülkelerin (Japonya, Endonezya, Şili gibi) afet yönetim stratejilerinin uygulanma alanlarında bir rekabet üstünlüğünü ortaya koymaktadır.

Tablo 1.3: Rekabet Üstünlüğüne Dair SWOT Analizleri

Dış Çevre			İç Çevre
Fırsatlar	-Kentsel Dönüşüm -Afetlere karşı Dirençlilik	Dayanışma/Yardımlaşma	Güçlü Yönler
Tehditler	-İmar/Ruhsat ve İzin İşleyişi -Liyakat -Politik Yaklaşım -Dini İnanç	-Ekonomi -Planlama ve Denetim -Afete Hazırlık -Eğitim -Bina/Yapı Stoğu -Afet Bilinci -Kurumlar arası İletişim	Zayıf Yönler

Tablo 1.3’te rekabet üstünlüğüne dair SWOT analizleri yer almaktadır. Afet yönetiminde rekabet üstünlüğü sağlanabilmesi için sistem uygulamalarından güçlü yönlerin (Dayanışma) fırsatları karşılaması (Kentsel Dönüşüm), yani afetle karşı dirençlilik yaratma fırsatlarını sağlaması gerekmektedir.

Alan uzmanlarından elde edilen bulgulara göre sahada böyle bir çalışmanın ya olmadığı ya da çok sınırlı olduğu görüşü söz konusudur. Dolayısıyla Türkiye’deki afet yönetim sistemi uygulamaları, diğer ülkelerin afet yönetim sistemlerine kıyasla rekabet üstünlüğü sağlayamadığı gibi, kentsel dönüşüm ve afet dirençliliği bağlamında yeterli bir seviyede olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Örneğin İstanbul başta olmak üzere pek çok riskli ilde kentsel dönüşüm çok sınırlı şekilde ilerlemektedir.

Kısıtlılığa Dair SWOT Analizleri

Araştırmanın kısıtlılığa dair SWOT analizleri Tablo 1.4’de yer almaktadır. Kısıtlılık, zayıflıkların fırsatlar karşısında ağır basması durumudur. Bu durumda, mevcut faaliyetlerde kısıtlılığa gidilerek iyileştirme yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla aslında kısıtlılık durumu, mevcut işleyişin sürdürülemediği kanısıyla ortaya çıkan bir durumdur. Yani Kısıtlılık +,- şeklindedir.

Tablo 1.4: Kısıtlılığa Dair SWOT Analizleri

<i>Dış Çevre</i>			<i>İç Çevre</i>
Fırsatlar	-Kentsel Dönüşüm -Afetlere karşı Dirençlilik	Dayanışma/Yardımlaşma	Güçlü Yönler
Tehditler	-İmar/Ruhsat ve İzin İşleyişi - Liyakat - Politik Yaklaşım - Dini İnanç	-Ekonomi -Planlama ve Denetim -Afete Hazırlık -Eğitim -Bina/Yapı Stoğu -Afet Bilinci -Kurumlar arası İletişim	Zayıf Yönler

Tablo 1.4 incelendiğinde Türkiye’deki mevcut afet yönetim uygulamalarına dair Zayıf yönlerin iyileştirilmesi gerekliliği durumu söz konusudur. Böylelikle zayıf halkalar iyileştirilerek fırsatların gerçekleşme olasılığı da artacaktır. Zira sahadan alınan veriler incelendiğinde ise zayıf halkaların fazlalığı, fırsatların gerçekleşmesinin önüne geçtiği ve bir set görevi gördüğü anlaşılmaktadır. Başka bir ifadeyle Türkiye’deki mevcut afet yönetim sisteminin sadece iyileştirme ya da yara sarma politikalarıyla devamlılığının sağlanamayacağı, dolayısıyla mevcut anlayışın uygulamalarının kısıtlanarak risk yönetimine ağırlık verilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Mevcut Durumun Korunmasına Dair SWOT Analizleri

Mevcut durumun korunması, ancak ve ancak güçlü yönlerin tehdit unsurlarını karşılaması ile mümkündür. Yani üstünlükler, ya tehditleri yok etmeli ya da kontrol altına almalıdır. Böylelikle bir başarı sağlanmış olarak mevcut durum korunabilecektir. Bu durum ancak -,+ şeklinde ilerleyebilir.

Tablo 1.5: Mevcut Durumun Korunmasına Dair SWOT Analizleri

<i>Dış Çevre</i>			<i>İç Çevre</i>
Fırsatlar	-Kentsel Dönüşüm -Afetlere karşı Dirençlilik	-Dayanışma /Yardımlaşma	Güçlü Yönler
Tehditler	-İmar/Ruhsat ve İzin İşleyişi - Liyakat - Politik Yaklaşım - Dini İnanç	-Ekonomi -Planlama ve Denetim -Afete Hazırlık -Eğitim -Bina/Yapı Stoğu -Afet Bilinci -Kurumlar arası İletişim	Zayıf Yönler

Tablo 1.5 incelendiğinde Türkiye’deki Afet Yönetim sistemine dair güçlü yönlerin, tehdit unsurlarını karşılaması gerekliliği söz konusudur. Yani dayanışma faktörü, tüm tehditleri ya yok etmeli ya da kontrol altında tutmalıdır. Ancak alan uzmanlarından elde edilen bulgular, sahada böyle bir durumun olmadığı, aksine afetselliğe dönük tehditlerin fazla olduğu ve tehdit faktörlerinin giderilemediğine yöneliktir. Bu durum, Türkiye’deki halen uygulanmaya devam eden afet yönetim politikalarının sadece kriz yönetimi ile korunamayacağı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Faaliyetlerin Sonlandırılmasına Dair SWOT Analizleri

Faaliyetlerin sonlandırılmasına dair SWOT analizleri Tablo 1.6’da yer almaktadır. Bu durum, olumsuzlukların ağır bastığı ve ilgili faaliyetlerin hemen durdurulması gerekliliğini ifade etmektedir. Nitekim sahadaki bulgular, zayıf yönlerin fazlalığı ve bu faktörlere dair iyileştirmelerin ise olmadığı yönündedir. Yani -, - şeklindedir.

Tablo 1.6: Faaliyetlerin Sonlandırılmasına Dönük SWOT Analizleri

Dış Çevre			İç Çevre
Fırsatlar	-Kentsel Dönüşüm -Afetlere karşı Dirençlilik	-Dayanışma/ Yardımlaşma	Güçlü Yönler
Tehditler	-İmar/Ruhsat ve İzin İşleyişi - Liyakat - Politik Yaklaşım - Dini İnanç	-Ekonomi -Planlama ve Denetim -Afete Hazırlık -Eğitim -Bina/Yapı Stoğu -Afet Bilinci -Kurumlar arası İletişim	Zayıf Yönler

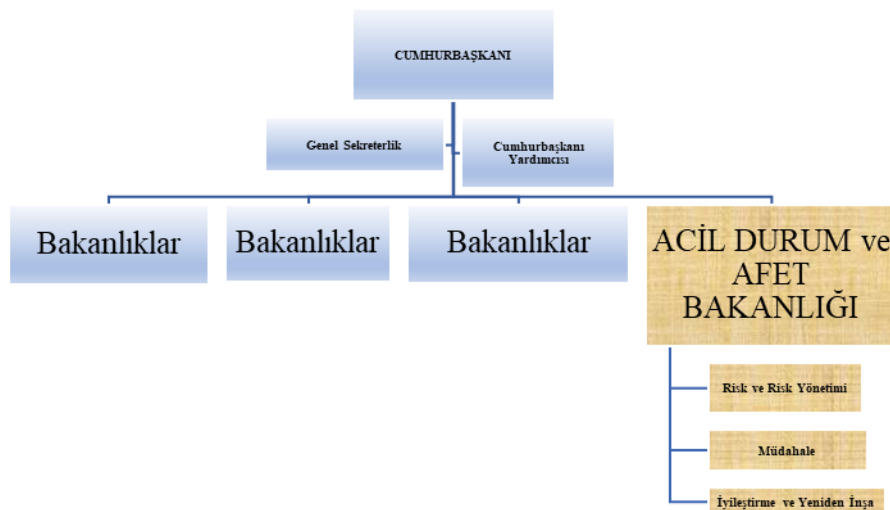
Tablo 1.6 incelendiğinde; zayıf yönler ile tehdit faktörlerinin yüksek oranda olduğu yönündedir. Bu durum, herhangi bir güce veya başarıya karşılık gelmediğinden ilgili yürütücünün hemen faaliyetleri sonlandırması ve yeni bir strateji geliştirmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

Katılımcılardan elde edilen veriler, zayıflıkların iyileştirilmediği ve tehdit unsurlarının giderilmediği yönündedir. Yani, Türkiye’deki mevcut afet yönetim politikalarının uygulama faaliyetlerinin durdurulup, yerine yeni bir strateji geliştirme gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Tablo, mevcut uygulamaların kriz yönetimiyle değil risk yönetimi odaklılıkla yönetilebileceği gerçeğini bir strateji olarak ortaya koymaktadır.

TÜRKİYE AÇISINDAN AFET YÖNETİMİNE DAİR YENİ BİR MODEL ÖNERİSİ

Afetler açısından Türkiye, jeolojik yapısı, coğrafi konumu ve afet kültürü bakımından yüksek riskli ülkeler arasında yer alır (AFAD,2024). Zira Türkiye, Cumhuriyet sonrası yıkıcılık etkisi yüksek 10 afet olayına maruz kalmış, bu afetlerde on binlerce can/mal kaybının yanı sıra milyon dolarlarca ekonomik kayba uğramıştır. Yaşanmış afet olayları; 1939 Erzincan Depremi, 1976 Çaldıran Depremi, 1988 Çatak Heyelan Faciası, 1992 Çığ Felaketleri, 1999 Marmara Depremi, 2020 Elazığ ve İzmir Depremleri, 2021 Orman Yangınları ve Sel Felaketleri ile 2023 Kahramanmaraş Depremleri şeklinde sıralanabilir (GİG, 2024).

Özellikle yaşanmış deprem afetleri incelendiğinde, pek çok faktöre bağlı olarak yıkıcılık seviyesinin çok yüksek seviyede olduğu görülmektedir. Örneğin 1939 Erzincan depreminde 33.000 kişi hayatını kaybetmişken 100.000’in üzerinde yaralanma vakası yaşanmıştır. 1999 Gölcük Depreminde ise 18.000 kişi can kaybı yaşamış ve binlerce kişi konut sorunu yaşamıştır (Haçin, 2014; Yıldız ve Dursun, 2021). Yine 2023 Kahramanmaraş depremlerinde 53.000’in üzerinde can kaybı yaşanmış, on binlerce yaralanma vakası söz konusu olmuştur. Afetlerin ekonomik kayıpları ise milyar dolarlara karşılık gelmektedir (Özmen ve Varol, 2024). Bu tablo, Türkiye’deki afet yönetim sistemini sorgular durumdadır. Buradan hareketle gerek halen sahada görev yapan alan uzmanlarının görüşleri, gerek SWOT analizleri sonuçları ile elde edilen bulgular ve gerekse de son 100 yıldır afetler neticesinde karşılaşılan yıkıcı tablo (can, mal ve ekonomik kayıplar) göa önüne alındığında, Türkiye’de afet yönetim politikalarının daha yenilikçi, çözümçül ve verimli olması zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda çalışmada, Türkiye açısından risk odaklılığı merkeze alan “Acil Durum ve Afet Bakanlığı”nın kurulması yönünde bir model önerisinde bulunmaktadır. Önerilen model, risk yönetimini ön plana çıkaran, bütünleşik bir yapıya sahip, teknoloji ve yenilikçiliği ilke edinen, dirençlilik ve tepkiselliği etkin olarak kullanan, proaktif ve sürdürülebilir bir yapıyı hedeflemektedir. Önerilen bakanlık modelinin matris yapısı, şekil 1.3’ de yer almaktadır.

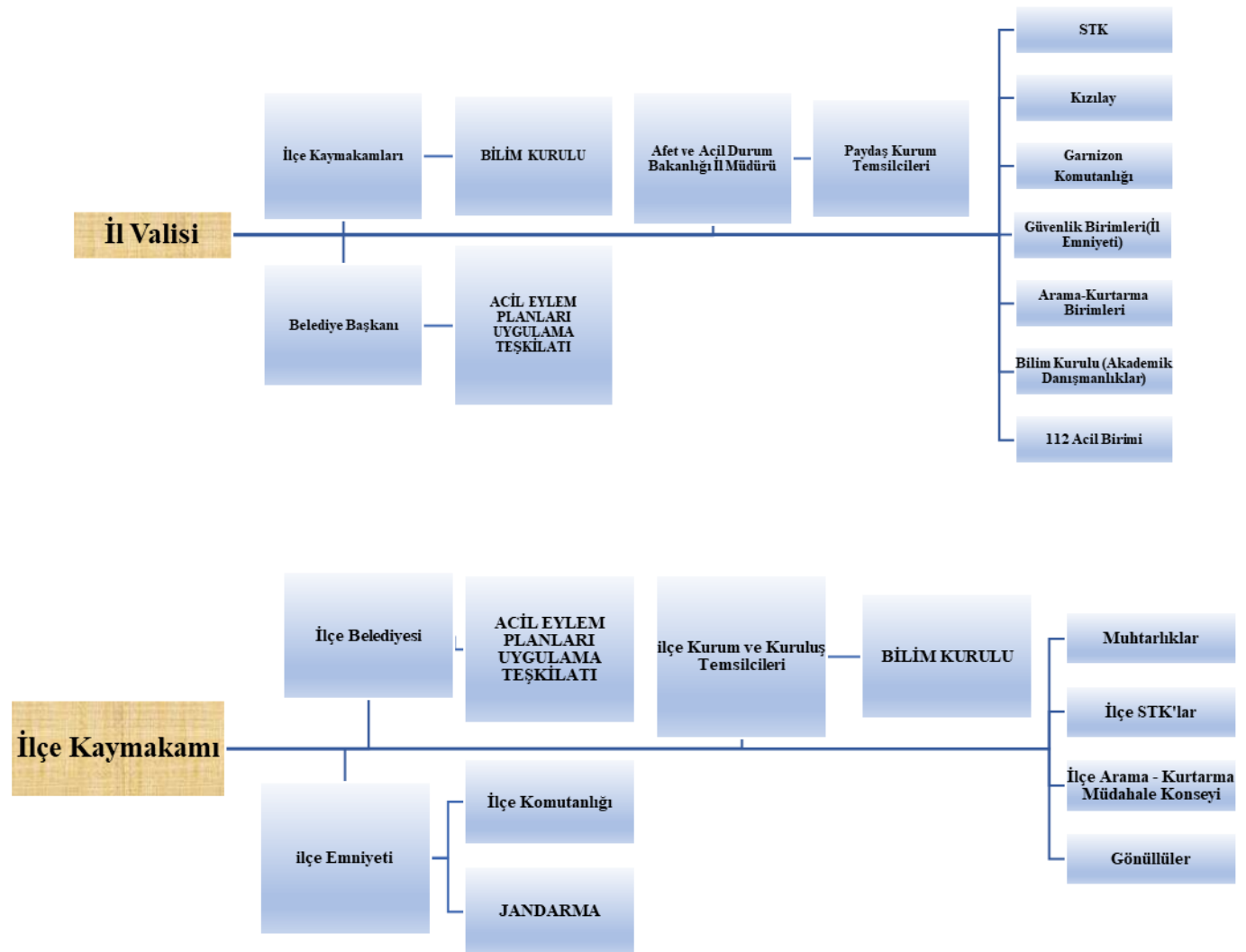

Şekil 1.3: Önerilen Afet ve Risk Modeli

Kaynak: Yazar Tarafından Üretilmiştir.

Şekil 1.3'te Türkiye'de afet yönetim sisteminin değişmesi, mevcut yürütücü olan AFAD'ın kapatılıp yerine "Bakanlık" düzeyinde "Acil Durum ve Afet Bakanlığı"nın kurulmasına yönelik önerilen modelin matriks yapısı yer almaktadır.

Önerilen modelin Afet yönetimi açısından mevcut başkanlık düzeyinden bakanlık seviyesine çıkarılması, krizlerin tek elden yürütülmesi, merkezi yönetimden elde edilecek ayrı bir bütçesinin olması ve sadece kendi iş ve işlemlerine yönelik eğitimli personele sahip olması gibi pek çok avantajı söz konusudur. Söz konusu bu avantajlar, afetlerin yıkıcılık seviyesini düşürerek Türkiye açısından çok daha verimli sonuçlar elde etmeyi sağlayacaktır. Çünkü önerilen Afet Bakanlığı'nın afet yönetimindeki ciddiyeti, işlevini de etkileyecek, risklerin yıkıcı yüzünü en aza indirecektir. Zira Bakanlık, olağan zamanlarda kentsel ve yapısal riskleri en aza indirecek çalışmaları yürütecek, olağandışı zamanlarda ise tek elden koordinasyonu ve yönetimi sağlayacak bir mekanizma oluşturacaktır. Bu bağlamda Afet Bakanlığı'nın il ve ilçe teşkilatlanmaları şekil 1.4'deki gibi olacaktır.

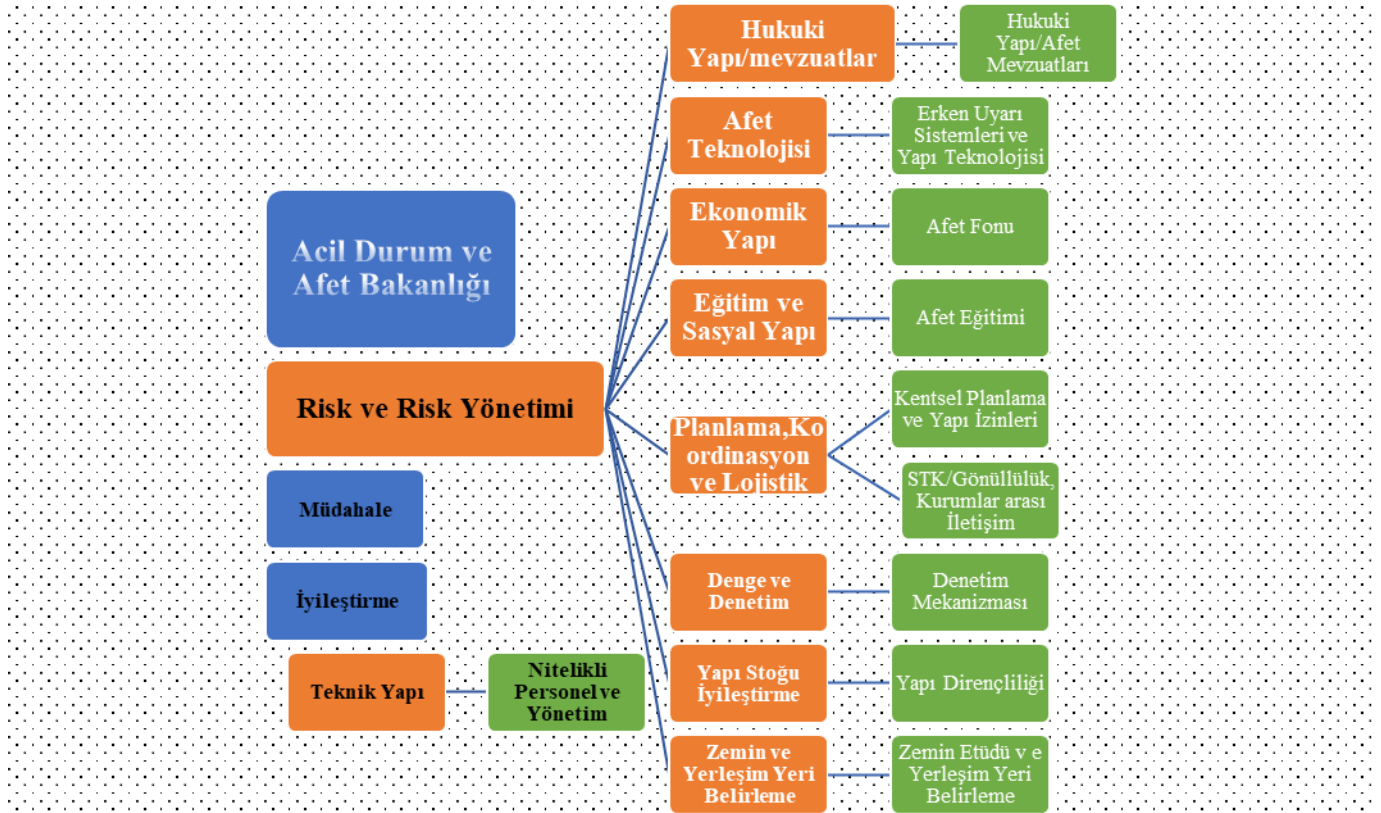

Şekil 1.4: Önerilen Modelin İl/İlçe Örgütlenme Biçimi

Kaynak: Yazar Tarafından Üretilmiştir.

Şekil 1.4'te önerilen Afet Bakanlığı modelinin il ve ilçe teşkilatlanması yer almaktadır. Çok aktörlü olarak tasarlanan modelde, özellikle kentlerdeki yapı stoğu kontrol altına alınacaktır. Yani kentlerde, olağan zamanlarda aktif bir risk yönetim çalışması, olağandışı zamanlarda ise topyekûn bir dayanışma ile müdahale ve iyileştirme çalışması söz konusudur. Bu uygulamaların sahası, yapı stoğu olduğundan modelin kentlerde aktif rol alması elzemdir. Dolayısıyla il ve ilçe matriks yapıda yer alan paydaşlara ayrı ayrı roller düşmektedir.

Önerilen modelin çalışma biçimi elbette ki alt evreler ile sağlanacaktır. Model, şekil 1.5'de yer alan alt evreler ile, riskleri azaltmaya yönelik çalışmalar yaparak olası tehditleri önleme hedefinde yürütülecek, afet yönetimini ise afet öncesi, sırası ve sonrasında hazırlıklı ve planlı kılacaktır. Örneğin Afet teknolojisi ile Türkiye'de afete en yoğun maruz kalan bölgeler belirlenecek ve bu bölgelere inşa edilecek dirençli yapılaşma uygulamaları ile (raylı sistemler, dayanıklı malzeme ve akıllı teknolojiler, robotik sistemler gibi), afetin yıkıcılık etkisi düşürülebilecektir.

Şekil 1.5: Önerilen Modelin Çalışma Sistemini Oluşturan Alt Evreler

Kaynak: Yazar Tarafından Üretilmiştir.

Şekil 1.5’de önerilen modelin alt evreleri söz konusudur. Bu evreler, önerilen Afet Bakanlığı’nın çalışma anlayışını ön plana çıkararak “risk ve risk yönetimi” tabanına vurgu yapmaktadır. Dolayısıyla bu yapıların her bir bileşeni, önemli saha çalışmalarını uygulamakla görevlidir. Örneğin modelin hukuki yapısında; hem olması gerekenler hem de olmaması gerekenler açıkça ifade edilecek, denetim mekanizmasına bağlı olarak katı kurallar söz konusu olacaktır. Ya da yapı dirençliliğine sağlamak adına yapı mukavemeti, ömrü, malzemesi, dönüşümü gibi teknik alanlar, olası afetlere karşı bir kalkan görevi görecektir. Bu anlayış ile önerilen Afet Bakanlığı, olağan zamanlarda riskleri gidererek kentsel yapılaşmalardaki riskleri önleme veya en azından kontrol altına alma çalışması yapacak, olağandışı zamanlarda ise müdahale ve geri kazanma çalışmalarını yetki karmaşasından uzak şekilde tek elden yürütecektir.

SONUÇ

Afetler, doğal ve beşeri olarak geniş bir kitlenin üzerinde gelişen, toplumların ekonomik, sosyal ve büyüme yapıları üzerinde derin etkiler bırakan olaylardır. Türkiye, bulunduğu konum dolayısıyla başta doğa olaylarının afete dönüştüğü depremler olmak üzere birçok farklı afet türüne maruz kalan bir ülkedir. Ülkede Cumhuriyet sonrası 100 yıllık bir süreçte yıkıcı olaylar; Erzincan (1939), Gölcük (1999) ve Kahramanmaraş (2023) depremleri gibi büyük felaketlerle varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Bu durum, söz konusu depremler ve diğer olaylarda can ve mal kaybının yanı sıra ekonomik kalkınmanın önüne geçmesi boyutuyla da önemli bir sorun ve araştırma konusudur. Çünkü geleneksel noktada, Türkiye’nin mevcut afet yönetim sisteminde reformlar yapılması artık kaçınılmazdır.

Özellikle Türkiye’nin afet yönetim stratejilerinde kriz yönetimi odaklı yaklaşımların baskın olması, risk yönetimi uygulamalarının ikinci planda kalması gibi temel aktörler, afetlerle mücadelede karşılaşılan en büyük zorluklardan biridir. Zira hazırlıksız bir afet yönetimi düşünülemeyeceği gibi, olası afetlerin yıkıcılığını da yüksek seviyelere taşıyacaktır.

Çalışmada Türkiye’nin mevcut afet yönetim sistemi, sahadan elde edilen bulgular ve uzman görüşleri, SWOT analizleri ile değerlendirilmiştir. Yapılan analizler, mevcut afet yönetim sisteminin güçlü yönlerinin olduğu gibi, ciddi eksikliklerinin de olduğunu zayıf yönler ile ortaya çıkarmıştır. Çalışmanın bulgularında; kurumsal yapı, hazırlık sorunları, risk yönetiminin sınırlı olması veya olmaması, koordinasyon eksiklikleri, yapı stoğundaki sorunlar, denetimsizlik, planlama eksiklikleri, afet politikalarının sürdürülebilir olmaması, yönetim yetersizlikleri, eğitim ve ekonomik yaklaşımların yokluğu gibi yıkıcılığı arttıran temel faktörler ön plana çıkmaktadır. Bu durum, acilen çözülmesi gereken alanları ifade etmektedir.

SWOT analiz bulgularındaki en büyük zayıflıklar; afet öncesi safhada risk yönetiminin olmaması, ekonomi, planlama ve denetim, eğitim, afet bilinci, yapı stoğu ve hazırlık gibi faktörlerdir. Güçlü yönler ise, krizlere karşı toplum tabanlı dayanışma ve dirençlilik sağlama talebidir. Bununla birlikte müdahale kapasitelerinin belirli bir

seviyede seyretmesi ve iyileştirme süreçlerinin gelişimi önemli avantajlar sunmaktadır. Ancak SWOT analizleri sonucuna göre, Türkiye'deki afet yönetim politikaları ve saha bilgilerine dayalı olarak, sistemin uygulanmasında kısıtlılığa gidilmelidir. Çünkü zayıf yönlerin fazlaca olması mevcut durumun korunmasında bir faktör değildir. Bu bağlamda afete maruz kalan diğer ülkelerin mevcut afet yönetim sistemleri ile rekabet üstünlüğü sağlanamayacağı gibi ivedi olarak iyileştirilmesi gereken alanlar söz konusudur. Bu alanların en başında ise risk yönetimi odaklı uygulamaların ön plana çıkması gerekliliği yatmaktadır.

Öte yandan yine SWOT analizlerinde mevcut afet yönetim sistemlerinin uygulama faaliyetlerinin acilen durdurulması sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, zayıflıkların fazlaca olması tehdit içermesi ve iyileştirme yeteneklerinin sınırlı kalması ile Türkiye'deki mevcut afet yönetim politikalarına dayalı mekanizmanın düzgün çalışmadığına işaret etmektedir. Yani yapılması gereken, mevcut faaliyetin durdurulması ve yeni bir strateji geliştirilmesi zorunluluğudur.

Çalışmanın bir diğer çıktısı da tüm bu bulgular eşliğinde yeni bir model önerisi geliştirilmesine yöneliktir. Bu model, risk odaklı bir yaklaşımla çalışmalı ve sorunları çözerek küresel dünyaya ayak uyduran bilimsel içeriklerle yürütülmelidir. Bu bağlamda çalışmada, Türkiye açısından Acil Durum ve Afet Bakanlığı modelinin kurulması önerilmektedir. Bakanlık, olağan zamanlarda risk analizi yaparak risk faktörlerini en aza indirecek olağan dışı zamanlarda ise müdahale ve iyileştirme çalışmalarını tek elden yönetecektir.

KAYNAKÇA

AFAD, (2021). *Afet nedir?*, www.afad.gov.tr Erişim Tarihi: 01.02.2025

AFAD,(2024). Afet yönetimi terimi, *Açıklamalı Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü*, <https://www.afad.gov.tr/aciklamali-afet-yonetimi-terimleri-sozlugu> Erişim Tarihi: 01.02.2025

AKUT,(2024). *Afetler: Kahramanmaraş Depremlerinde Görev Başında*, <https://www.akut.org.tr/ebulten/2023/subat/> Erişim Tarihi: 01.04.2025

BBC, (2025). *Kahramanmaraş ve Hatay'da Yeni Hayat*, <https://www.bbc.com/turkce/articles/cgkj05zpyz4o#:~:text=6%20%C5%9Eubat%202023'te%20T%C3%BCrkiye,mi%20ki%C5%9Finin%20hayat%C4%B1n%C4%B1%20do%C4%9Frudan%20etkiledi.> Erişim Tarihi: 12.06.2025

Çoban, (2010). Geleceği Planlamada Stratejik Yönetim ve SWOT Analizi, *New World Sciences Academy e-journal*, 5(4),342-352.

Erol, F. (2025). *Türkiye'de Afet Yönetimi: Risk Yönetimi Ekseninde Bir Model Önerisi*, Van YYU, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Doktora Tezi.

Ergünay, O. (2008). *Afet Yönetiminde Kurumsal Yapılanma ve Nedir? Nasıl Olmalıdır?* İstanbul Deprem Sempozyumu, <https://m.ataaof.edu.tr/pdf.aspx?du=o57lvYMt924E5ryGzlfBmg==> Erişim Tarihi: 21.05.2025

Genç, N.,F. (2021). *Afet Yönetimi*, Ankara: Nobel Yayınevi

GİG, (2024). *Türkiye Tarihinde Yaşanmış En Büyük Afetler*, <https://www.gig.com.tr/aklimizda-olsun-blog/turkiye-tarihinde-yasanmis-en-buyuk-dogal-afetler> Erişim Tarihi: 01.02.2025

İçişleri Bakanlığı, (2009). Her koşulda vatandaşların yanındayız, *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı*,<https://www.afad.gov.tr/her-kosulda-vatandaslarimizin-yanindayiz#:~:text=1999%20y%C4%B1l%C4%B1nda%20ya%C5%9Fanan%20Marmara%20Depreminde,da%20Ba%C5%9Fbakanl%C4%B1%C4%9Fa%20ba%C4%9Ff%C4%B1%20AFAD%20kuruldu.> Erişim Tarihi: 01.02.2025

Kadioğlu, M. (2008). *Modern, Bütünleşik Afet Yönetimin Temel İlkeleri*, JICA Türkiye Ofisi Yayınları: Ankara

Kara, M. (2023). *Sürdürülebilir Afet Yönetimi ve Risk Azaltmada Kurumlar arası İlişkilerin Önemi: Bir Model Önerisi*, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Doktora Tezi.

KIZILAY, (2025). *İlk Yardım ve Afet*, <https://www.kizilay.org.tr/neler-yapiyoruz> Erişim Tarihi: 17.06.2025

Macit, İ. (2018). Bütünleşik Afet Yönetim Sistemleri İçin Karar Destek Sistemlerinin Geliştirilmesi: Mobil Uygulama Örneği, *Uluslararası Yönetim Bilişim Sistemleri ve Bilgisayar Bilimleri Dergisi*, 2(1), 23-41.

Özmen, B., Varol, N. (2024). 30 Ekim 2020 İzmir ve 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremlerinin Teknik ve Yönetimsel Karşılaştırması, *Afet ve Risk Dergisi*, 7(1), 319-328.

T.B.M.M., (2024). *Meclis Araştırma Komisyon Raporları*, 28. Dönem 2. Yasama Yılı, 1-308.

UMKE, (2024). *Afetlerde Acil Sağlık Hizmetleri*, <https://ashgmafetacildb.saglik.gov.tr/TR-81231/yurt-ici-operasyonlar.html> Erişim Tarihi: 17.05.2025

Uzunçibuk, L. (2005). *Yerleşim Yerlerinde Afet ve Risk Yönetimi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Doktora Tezi.

Yıldız, F., Dursun, O. (2021). Milli Bir Felaket ve Basında Yaraları Sarma Çabası Gazetelerde 1939 Erzincan Depremi ve Ulusal Danışmanın İnşası, *İletişim, Kuram ve Araştırma Dergisi*, 54(1),49-75.